

DRŽAVNA
7. IX. 1932
MLADI PLAMEN

**GLASILO
BORCEV
IN
STRAŽARK**

VSEBINA:

Mesec sadov / Širjenje / Solnce je posijalo / O naši
duši / Taborna ekonomija / Fotografiranje / Kdo si
zna pomagati? / Beli kot / Razgled / Na platnicah: Z
urednikove mize / Za šalo in za res.

»Mladi plamen«, glasilo Borcev in Stražark izhaja vsakega prvega v mesecu. Izdaja ga konzorcij. Odgovoren Slak Jože. Urejuje Štok Edi. Uredništvo in uprava je v Ljubljani, Miklošičeva cesta šte. 22/I (Delavska zbornica). Tiska »Slovenija«, dr. z o. z., Ljubljana, Wolfova ulica šte. 1. (Predstavnik A. Kolman.) List stane letno Din 24,—, posamezna šte. Din 2,—, za Avstrijo letno Šil. 4,—, za Nemčijo RM 2'50, za ostale države S 0'75. — Čekovni račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 12.209 (»Ogenj«). Telefon št. 22—65. Rokopisov ne vračamo.

Z urednikove mize

Tiskarski škrat nam je v osmi številki zopet lépo zagodel. V članku »Taborna ekonomija«, bolj pri koncu, pravi takole: »Nasitljive jedi imenujemo tiste, ki že v zmerni množini zavžite, povzročajo prijetni občutek sitnosti«.

Nu, ne moremo baš trditi, da bi bila sitnost za kogarkoli bog ve kako prijeten občutek. Sicer pa bi bile naše uboge matere kar vesele, če bi bili mi po slabem kosilu še manj sitni nego po dobrem...

Samo do 10. Meseca sadov je čas tekmovati za v osmi številki razpisane nagrade. Podvizajte se!

KNJIGE.

»Prokletstvo.« Tako se imenuje roman M. Andersena Nöxe-ja, ki ga je izdala Krekova knjižnica v prevodu Mirka Javornika.

To je zopet prvovrstna proletarska knjiga našega znanca Nöxe-ja. Odkriva nam pretresljivo tragiko razrvanega življenja proletarske družine, vendar tako preprosto in brez trohice sentimentalnosti, da se nam zdi slovenski naslov »Prokletstvo« kar nekam preveč vpijoč. (V originalu nosi roman naslov »Družina Frank«.) Pisatelj nam v skoro šegavem tonu predstavlja tri glavne like: krojača Franka, zapitega trota, njegovo ženo-mučenico, ki pa se ne potaplja v solzavi zagrenjenosti, ampak ki liki Kastelka (iz Levstikovega »Gadjega gnezda«) bije boj z vsem svetom, dokler se ne zruši. Tretji lik je njen sin Thorwald, izrazit proletarski otrok, ki raste sicer zapuščen, vendar pa samostojno in zdravo. Vse te tri osebe ti stopijo ob koncu tako živo pred oči, kakor da si imel dalj časa resnično in z živimi opravka. To je znamenje, da jih je opisal dober mojster. Knjigo priporočamo.

Milo Urban: Živi bič. Roman. Izdala Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1932. — Iz nove slovaške književnosti, ki je do sedaj sploh nismo poznali, je preveden ta zelo uspeli roman. Dasi je slog na nekaterih mestih neizpiljen in žurnalističen, je kljub temu podana taka sila izražanja in obtožbe proti tlačenju naroda in proti vojni, da te zgrabi in osvoji. Bori se proti tisti vulgarni (prostaški) tudi-krščanski etiki, ki je rodila toliko gorja, in postavlja v nasprotju z njo drugo etiko, ki mora biti in tudi je v svojem bistvu pristno krščanska. Pisatelj je katoličan. To dejstvo pa v romanu, ki je pisan realistično in tu in tam celo naturalistično (realistično = kakor je v resnici; naturalistično = še bolj natančno po življenju in celo s povdarkom temnih strani življenja), ni razvidno, še manj pa povdarjeno. Roman je izrazito tendenčen (pisan tako, da zagovarja pisateljevo idejo) in vendar umetniški. Nov dokaz,

(Nadaljevanje na predzadnji strani.)

MLADI PLAMEN

LETO IV.

MESEC SADOV

ŠT. 9

Mesec sadov

Delo prinaša sadove. Pravično je, da uživa sadove dela tisti, ki je delal. Poglej, ali uživata danes kmet in delavec sadove svojega dela!

Delavec? Toliko je brezposelnih, brez vsega, le družino imajo, ki trpi pomanjkanje. Kdor pa ima delo, dela in gara za majhno plačo, da komaj živi. Na drugi strani pa čitamo o dividendah in tantijemah, o francoskem kapitalu, o devizah, o raznih zakonih, ki naj ščitijo denarni trg, o izprtjih itd. Kapital se zna vedno in v vsakem slučaju zavarovati in nevarnost izgube preložiti na ramena producenta in konzumenta (tistega, ki proizvaja dobrine in ki jih mora kupovati). Zna si in more preskrbeti višjo zaščito.

In kmet? On ne določa cene svojim pridelkom. Določa jo borza, denarni trg. Kmetovo delo rodi kapitalu.

Materialna beda pa je vir zla. Razviti se ne more duhovna kultura, verstvo ne more pognati korenin, moralna razrvanost narašča, delavske in kmetske družine se razkrajajo in proletariat zapada obupu.

Dvignimo glas!

Delu pravico! Sadove dela tistemu, ki dela! Organizirajte se delavci, organizirajte se kmetje! V organizaciji je izpolnitev vaših zahtev!

Mi mladina pa gradimo temelj organizacijam! Gradimo program, na katerem bo vzrastlo veliko proletarsko gibanje!

Širjenje

V mesecih Obljube, Miru in Luči (oktober, november in december) bomo šli na delo. Pokazali bomo, kaj znamo. Poizkusili se bomo v agitaciji. Videli bomo, katera družina ima sposobnejše in bolj akcijske ljudi. Agitirali bomo za našo organizacijo, vodili bomo delavsko mladino v naše vrste, vršili bomo torej misionarsko delo. Svoji ideji moramo pridobiti ljudi, moči in vpliva. Iz ozke organizacijske sobe stopamo ven, med delavsko mladino, ki se izgublja proletarski stvari.

Te tri mesece bomo agitirali, pridobivali, pregovarjali, res pokretaši bomo. Kot borci pokreta smo dolžni, da damo dušo za stvar. Hočemo videti, kdo bo požrtvovalnejši, odločnejši, iznajdljivejši, delavnejši, prvi. Čast tistemu, ki bo prvi!

Solnce je posijalo

Taborna povest.

(Nadaljevanje.)

X.

Komaj je solnce vrglo prve žarke svoje rdeče luči na beli tabor, so bili vsi Borci, do najmlajšega Lojzka, pokonci. Že dalj časa je bilo čuti iz šotorov pritajeno govorjenje in smeh ter je tu in tam kdo pomolil glavo ven in se ozrl na jambor, na katerem se je skoro pri tleh nekaj svetlikalo, kakor da je posuto z zlatom in dragulji. Po vseh šotorih se je bila namreč že raznesla vest, da so Pepe, Stane, Niko in Milan to noč izmaknili Gozdovnikom njihovo taborno zastavo. Ta vest je vplivala celó na največje zaspance kakor curek mrzle vode za vrat. Sedaj so čakali le, da se jih bo Marko usmilil in bo dal trobiti za vstajanje.

Marko ni imel nič proti temu, da bi takoj vstali, čeprav je bil običaj in je stalo tudi v dnevni zapovedi za današnjo nedeljo, da se spanje podaljša za eno uro. Presodil je stvar in spoznal, da bi bilo res nespametno, držati se črke postave v tako »izrednih okoliščinah«, kakor so nastopile danes. Bil je izredno židane volje in si je dejal, da taka zmaga, kakor jo praznuje danes borčevski tabor, dovoljuje pač tudi izjemnih ukrepov, posebno ako niso nikomur na kvar.

Bil pa je za to še poseben razlog, na katerega je opozorila Marka deputacija, sestojeca iz Pepeta in Milana. Ta razlog je bil v tem, da bi bilo treba dvigniti zastavo čimprej, morda še prej nego bi utegnili Gozdovniki opaziti, da so jim jo bili odnesli. Da tega še niso opazili in niso dvignili viharja, si je mogoče razlagati le s tem, da so jim stražarji zapored zaspali. Če je tako, potem naj bo vstajanje danes brez trobente in hrupa in naj se čimprej izvrši slovesen in hrupen obred dviganja zastave.

Misel je bila vabljava tudi za Marka, ki je takoj dal potrebne ukrepe za tiho vstajanje.

Jutranja gimnastika, umivanje in pospravljanje po šotorih je bilo kaj hitro končano. Bližala se je šesta ura, ko so bili že vsi zbrani v redu krog jambora. Obred se je pričel. Zapeli so himno, nato pa je Jože potegnil zastavi kvišku. Veselo sta zaplapolali v vetru, spodaj bela gozdovniška, ki je bila vsa posuta z zlatom, nad njo pa preprosta in resna borčevska. Vsi so ju spremljali z očmi in vsakemu je šlo od samozavestne radosti nekoliko na smeh.

»To morajo zdajle Gozdovniki zijati!«

Pri teh ali podobnih mislih se je zalotil marsikateri medtem, ko je Marko govoril pomenljive obredne besede...

Na koncu so še pozdravili zastavo z običajnim trikratnim vzklikom. Ta je bil tako gromovit, da bi zatrdno moral zbuditi Gozdovnike celo iz smrtnega spanja.

Razume se, da je bil vse jutro pogovor le o ugrabljeni zastavi, o tem, kako morajo nesrečna Dalmatinca v roke jemati, in vobče o vsem, kar je bilo v kakršnikoli zvezi z nočno pustolovščino. Pričakovali so tudi, da bo vodstvo gozdovniškega tabora poslalo poslanca ali pa vsaj kako pismeno sporočilo, toda ničesar ni bilo.

Ko so se odpravljali k maši, je Pepe predlagal Marku, naj bi med tem

poveril straženje tabora njemu, Pepetu, namesto malemu Drejčetu. Češ, Gozdovniki, rokomavhi, kakršni so, bi utegnili priti po svojo zastavo in odnesti takole »pomotoma« še našo. Kdo jo bo pa branil, če njega ne bo? Morda ta sirotka drejčevska?...

Pri sebi je Pepe dobro vedel, da Gozdovniki, čeprav so »rokomavhi«, ne bi storili tega sramotnega dejanja, da bi napadli neobljuden tabor. Toda za to, kar ima za plotom, bi bila morda tudi ta pretveza dobra, je pomislil. K maši iti — nič kaj prijetna reč. Treba se je kako izmakniti. Poizkusiti je treba, saj nič ne stane in včasih zaleže vsak izgovor, četudi ga pes na repu prinese...

Marko je predobro vedel, kaj ima fant prav za prav za plotom, saj ni bilo mogoče trditi, da bi bil posebno vnet za verske stvari. Pogledal ga je predirljivo, oni pa je vzdržal njegov pogled.

Sila nikjer ni dobra, je pod lahnim pritiskom vesti pomislil Marko in je dovolil.

Jutranji vlak je pripeljal začuda mnogo gostov iz Ljubljane. Prišle so cele družine sorodnikov taborjanov in prijateljev organizacije. Mnogo jih je privabil tudi članek v nekem ljubljanskem dnevniku, ki je prinesel mnogo zanimivega iz obeh taborov, borčevskega in gozdovniškega, med drugim tudi to, da nameravajo Borci počastiti danes svoje goste s taborno predstavo. Sama ta vest je imela tolik uspeh v obisku, da sta bila Marko in Mitja v velikih skrbeh. Prvi radi prireditve, drugi pa radi prehrane.

Pred dnevi je res hodil tod okoli nekdo, ki se je predstavljal za poročevalca dotičnega časopisa. Imel je s seboj fotografsko kamero, s katero je postreljal nekaj prizorov iz tabornega življenja, da bi jih objavil v svojem časopisu. Marko mu je nekaj pravil tudi o nedeljski prireditvi, toda vse je bilo mišljeno le bolj za »domače potrebe«.

Kar je, je!, se je udal Marko. Treba bo za silo dopolniti program prireditve. To pa ne bo težko. Milan bo zapel svoj taborni kuplet in recitiral svojo »Beneško noč«, Karel in Stane bosta odigrala »Odpovedanega Othela«, veselo žaloigro, ali kakor se že imenuje. To je sicer dokaj pusta reč, brez pravega humorja, morda bo pa vendarle nekoliko vlekla radi vstavljenih nekaterih več ali manj duhovitih pripomb na domače socialne in kulturne razmere. Pepeta ni za kaj porabiti, ker ni igralski talent; on je bolj igralec v življenju.

Tako je šel Marko v mislih od enega do drugega in ga pretehtal, v koliko bi se dal porabiti v današnji prireditvi. Potem je dal Milanu, ki bo prireditev vodil, še vsa potrebna povelja za zasilne skušnje in druge priprave. Skušnje naj bodo med opoldanskim odmorom, in sicer kje izven tabora.

Seveda, sedaj bi bilo neumestno odtrgati fante od staršev, bratov in sester, katerim imajo toliko zanimivega povedati. Vrh jambora visi trofeja*, tam doli je sovražnik, ponižan in osramočen — kako naj bi šel živ človek mimo tega, ne da bi vse, do potankosti razpovedal svojim domačim?

Naprosili so Pepeta, ki je bil pri vseh razglašen za najvažnejšo osebnost v današnji nočni pustolovščini, da naj jim pove, kako so ugrabili zastavo. On pa je malomarno dejal, da se mu ne ljubi govoriti. Od vsega tega so ga

* Trofeja = zastava ali kaj drugega, pridobljenega v boju.

že ušesa bolega in začelo se mu je dozdevati, da dogodek prav za prav ne zasluži take pozornosti. Saj ni bil nič kaj dosti dramatičen, saj ni bilo nič tepeža v njem...

Zato je pripovedoval Niko. Kako so se opolnoči priplazili v gozdovniški tabor, je pravil, kako sta stražarja čepela v stražnem šotoru, kadila kot dva Turka in se pogovarjala, kako bodo Borci jutri tepeni in kako jim bodo njihovo zastavo djali v franže in drugo. Kako je bilo treba prežati, kako se plaziti, kako biti previden pri vsakem koraku itd. Nalašč je nevarnosti povečeval, da bi se ljudje tem bolj divili njihovi drznosti.

Niko je dosegel svoj namen. Ljudje so se čudili in jih hvalili.

»To ste pa tiči, to ste pa res tiči!« je govoril Ivan Šteblaj, uradnik srednjih let, dobričina prav do neumnosti. Dobrotljivost mu je nakopala mnogo dolgov. Podpisati menico in prevzeti poroštvo za kogarkoli je bila njemu malenkost.

»Prava reč!«, je dejal. »Saj ne zahteva drugega kot da se podpišeš.« Pri tem je bil tudi velik fantast in so v šali govorili, da se pri njem pričinja štetje šele pri milijonu.

»Koliko pa vas je, Borcev?«, je hitel in tudi sam sebi odgovarjal. »Seveda, mlada organizacija ste še, vas je gotovo komaj nekaj tisoč po vsem Slovenskem, toda nič ne de. V dveh treh letih vas bo že deset tisoč ali pa dvajset. Napredujete dobro, kaj? Vi ne veste, kakšne lepe izdelke imajo v svojem lokalu v Ljubljani«, se je obrnil do drugih gostov. »In vse sami delajo. Škatlje, okvirje, slike, lutkovno gledališče, radio aparate, dinamo strojčke, pohištvo, vse mogoče.«

Pripomniti je treba, da je vse od lutkovega gledališča naprej izmišljeno. Ivan Šteblaj je včasih tudi lagal. Pa ne iz hudobije, marveč nasprotno, od same prevelike blagodušnosti, kakor bi dejal Dostojevskij.

»Poslušajte!«, se je obrnil k Marku. »Nekaj imam za vas. Morda se vam bo zdel moj načrt nekoliko fantastičen, pa nič zato. Ko že namreč delate tako čudovite stvari, ali ne bi morda napravili tudi takole srednje veliko motorno ladjo in bi se jih od vas nekaj odpravilo proti Egiptu, po Nilu navzgor v še ne preiskane kraje Afrike. Ali pa bi napravili zrakoplov in poleteli v stratosfero ali pa vsaj na severni tečaj. Sedaj dosežajo velike uspehe z brez-motornimi letali. Jaz bi bil takoj pripravljen pomagati vam. Preskrbim vam strokovnih knjig, bodisi za gradbo ladij ali zrakoplovov. Enostavna stvar, vam pravim, čisto enostavna.«

»Pa ne mislite, da se šalim,« je dejal, ko je videl, da se je Marko nasmehnil. »Ne šalim se. Pokazati sem vam hotel, kje bi se Borci lahko zelo uspešno udejstvovali. Šalim se pa ne.«

In res se ni šalil. Toda kdo bi se ne bil smejal njegovim načrtom in iskreni resnosti, s katero je razpredal svoje fantazije.

Marko je poslal h Gozdovnikom sla s pismom, v katerem jih Borci prijazno vabijo na predstavo. To je bilo le radi vljudnosti, saj pričakovati ni bilo, da bi prišli.

In res so Gozdovniki odgovorili, da se ne morejo odzvati prijaznemu vabilu, dokler ne operejo svoje gozdovniške časti in da so jim Borci sovražniki vse dotlej, dokler bo visela gozdovniška zastava, posvečena solncu, na njihovem jamboru...

Po kosilu je prišla tudi gospa Peškitovala, da bi se udeležila predstave. V njej se je v zadnjem tednu zgodila čudovita izprememba. Izprevidela je, da je s svojim nastopom prejšnjo nedeljo zelo pogrešila. Taborenje ji vendar lahko prinese še dobiček. Zmenili so se, da dobi za odškodnino za pašnik dve sto dinarjev, vendar bi ji morda še nekaj kovačev primaknili, če bi bila dobra z njimi. Oh, da je le morala biti zadnjič tako nespametna! Poiskala je Marka in ga za Kriščeve rane prosila, naj ji ne zameri, ker je zadnjič bila nekoliko razburjena. Ves teden ji je bilo neznansko hudo. Takega značaja je. Oh, kako je ona nesrečna s svojim značajem.

Marko se je je otrešel zatrjujoč ji, da ji nima kaj odpuščati in da bi bilo njemu samemu zelo hudo, ako bi šli radi majhnega nesporazumljenja z jezo narazen. Vsiljevala pa se mu je misel, da tičijo v njenem prisiljenem oproščanju sebični nagibi.

Gospa Peškitovala je šla vsa potolažena praviti ljubljanskim gostom, kako je Marko zlat fant, takorekoč briljanten značaj. Potem je na vso moč hvalila taborenje, to »prekoristno in prepotrebno« ustanovo za mestne otroke. Njen Ivanček se je tako popravil, da je sedaj ves drugi, kakor prerojen...

Ob štirih je trobenta naznanila pričetek predstave. Za šotori, v senčnatem koticu je bil prostor za gledalce in »oder« oz. »arena« za igralce. Za pregrado, narejeno iz odej, so se maskirali v Indijance, brivce in pijance, tam sta se rodila »veliki« in »mali mož«, tam je prišel na svet slon z rilcem in okli, od tam je prišlo vse, kar je nastopilo v teh komedijah.

Pred pričetkom je Marko na kratko nagovoril občinstvo. Zahvalil se je za številen obisk, prosil, naj ne pričakujejo od fantov več, nego morejo dati. Nudili jim pa bodo eno uro preproste, neprisiljene zabave, brez vsakega globokoumnega razmišljanja, vendar pa nekaj, kar so sami ustvarili. Itd. Prvi je nastopil Milan in zapel svoj taborni kuplet. Ljudem je ugajal, ker so našli v njem opevanega tudi svojega sina oziroma brata.

»Naš Polde napil se je eliksirja,
zdaj na latrino on venomer dirja, tralala.«
Take in podobne je pel.

Kot druga točka je bil slon, ki se je bil skoro pretrgal na dvoje, medtem ko je izvajal svoje slonovske umetnije. Dalje so nastopili »veliki mož«, ki mu je nekaj govorilo iz trebuha, kadar se je zgornja polovica hotela bolj svobodno gibati in je preveč opletala z rokama. »Malemu možu« je zlezal trebuh nekam tja na stegna, da je bil videti kakor bi bil prelomljen. Milan je recitiral svojo »Beneško noč« z velikim zanosom. V njej so bili verzi, ki so hoteli vzbujati grozo tiste viharne noči, n. pr.:

»Zunaj pa taka temača,
da se ne vidi nobena zvezdača.«

Bili pa so tudi drugi, ki so bili polni liričnega nastrojenja. Eden od teh se je glasil na pr. tako-le:

»Moje srce skače
kakor mlado mače.«

Gospa Peškitovala je bila vsa navdušena. Obžalovala je le, da ni njenega Ivančka zraven. Še on bi lahko kaj deklamiral, recimo tisto:

»Lepo, belo jagnje mlado
poskakavalo je rado...«

Predstava se je končala in ljudje so bili zadovoljni. Hujših nesreč pri igralcih ni bilo, razen poleg gori omenjenih še te, da je Indijancem perje odpadalo kakor včasih kuram.

Igralci se niso niti še do dobra razpravili, ko je nekdo prinesel vest, da koraka velika gruča Gozdovnikov proti borčevskemu taboru.

Svojo čast prihajajo prat, je pomislil Marko.

(Se nadaljuje.)

Dr. Gogala Stanko:

O naši duši

(Nadaljevanje.)

Rekli smo že, da so naša čuvstva, o katerih smo doslej že dvakrat govorili, važna tudi za naša dejanja. Seveda pa moramo najprej vedeti, kaj je sploh dejanje. Saj zdi se, da je polno takih dejanj, ki so od čuvstev in tudi od drugačnih doživljajev povsem nezavisna. Mislimo n. pr. na take primere, da se nam nehote zazdeha, da kolnemo, da trenemo s trepalnicami, da stegnemo nogo ali roko, da se pogladimo po laseh, da brcamo kamen in podobno. Vse to so dejanja, saj tako jih običajno imenujemo, pa vendar dobro vemo, da tu nima niti naše čuvstvovanje, niti kako drugo doživljanje, n. pr. predstavljanje ali mišljenje, kaj oprava. Razen takih dejanj, ki jih je seveda zelo veliko, pa moramo misliti še na drugačno vrsto dejanj, ki so sedaj res prava dejanja, ker so od nas zavisna in ker jih, kot pravimo, mi hočemo. Saj se zgodi, da niti tako dejanje ni hoteno dejanje, ki z nujnostjo sledi kakemu drugemu, toda hotenemu dejanju. Recimo, da mečem s strehe sneg in pade ta sneg na mimo-idočega ter ga težko rani; to drugo dejanje vendar ni moje dejanje, ker ga nisem hotel. Njega samega namreč nisem hotel. Saj vemo, da bi marsikdo zelo rad dobil denar ali plačilo za svoje delo in tudi ve, da ga brez dela ne bo dobil. Pa vendar hoče samo plačilo, večkrat pa noče dela.

Na tako vrsto dejanj torej še mislim, ki so res naša in ki jih prav mi izvršujemo. Taka dejanja so n. pr., naše poklicno delo, delo v tovarni, zdravljenje, pomoč ubožnemu, svet zbežanemu, izobraževanje in vzgajanje sebe ter drugih, oškodovanje, laž, tatvina, izrabljanje, prijazen pozdrav, surov udarec, neprijaznost, trda beseda, opomin, pohvala in podobno. Sedaj se nam takoj zazdi, da so taka dejanja res močno zavisna od naših čuvstev. Reči moremo celo, da bi do takih dejanj res nikdar ne prišlo in sploh ne moglo priti, če bi človek, ki jih izvršuje, ne doživljal kakih čuvstev. Vprašajmo se namreč, zakaj bi sploh izvrševal kdo kako tako dejanje, če bi mu kako čuvstvo ne pokazalo njegove vrednosti. Saj vemo, da delamo samo to, kar se nam zdi vredno, vsaj nam in v tistem trenutku vredno in da odpuščamo vse, kar se nam zdi ne vredno, za nas slabo in zopet vsaj v tistem trenutku slabo in ne vredno. Če bi nas kaj ne veselilo, če bi koga ne spoštovali ali ne ljubili, če bi se nam kaj ne zdelo prijetno ali lepo ali resnično, bi tistega dejanja gotovo ne izvršili. In zopet, če bi radi česa ne bili žalostni, če bi koga ne sovražili ali ne zaničevali, če bi se nam kaj ne zdelo neprijetno ali grdo ali neresnično ali kako drugače ne vredno, bi takega dejanja zopet gotovo ne opustili. Zato pa vidimo, da so čuvstva za naša dejanja odličnega pomena in da zavisi od človekovih čuvstev njegovo praktično življenje in udejstvovanje. O tem pomenu čuvstev za vsakdanje praktično življenje človekovo pa bomo govorili prihodnjik.

Edi:

Taborna ekonomija

(Za strokovni izpit. — Nadaljevanje.)

6. Nekaj kuharskih zapisov (receptov).

Podajamo nekaj najnavadnejših in najprimernejših receptov za taborno kuhinjo. Dasi je tu količina posameznih živil odmerjena za 70 ljudi, utegne vendar prav dobro služiti tudi kuharju manjšega tabora, saj ni treba drugega nič, nego vzeti te in one stvari sorazmerni del. Jedi po teh receptih so ponovno preizkušene kot dobre, zdrave in poceni. Pri izberi smo upoštevali tudi naše domače razmere.

Pri večini receptov je označena hranilna vrednost živil v kalorijah in v dopolnilih oz. vitaminih.

A. ZA ZAJTRK.

(Za 70 oseb.)

8 kg kruha (20.720 kal.) = 11 dkg na osebo.

Kakao (0.4 l na osebo).

20 l mleka	13.200 kal.
7 l vode	— kal.
¾ kg kakaoa	31.350 kal.
2 kg sladkorja	8.200 kal.
	<hr/>
	52.750 kal.

Dopolnilo A.

Na mrzli vodi zamešan kakao zlij v zavrelo mleko, prideni sladkor in še enkrat zavri. Potegni še za četrto ure na rob ognjišča.

Kava (0.4 l na osebo).

18 l mleka	11.880 kal.
2 kg sladkorja	8.200 kal.
1 kg sladne (žitne) kave	— kal.
40 dkg prave kave	— kal.
10 dkg figove kave (cikoriije)	— kal.
12 l vode	— kal.
	<hr/>
	20.080 kal.

Dopolnilo A.

V zavrelo vodo stresi dobro zmleto

kavo in cikoriijo in kuhaj pet minut. Odstavi in polij z nekaj žlicami mrzle vode. Čez četrto ure previdno precedi.

Pripomba. Pravo kavo lahko nadomestiš s 50 dkg sladne (žitne) kave.

Čaj (0.4 l na osebo).

30 l vode	— kal.
6 dkg čaja	— kal.
2¼ kg sladkorja	9.225 kal.
8 limon	— kal.
	<hr/>
	9.225 kal.

8 litrov vode zavri v čisti posodi. Stresi vanjo čaj in odstavi za toliko časa, da postane močna čajna esenca. To precedi v ostalo zavrelo vodo, v katero si že prej ožel limone in stresel sladkor.

Mleko (sladko ali kislo, 0.4 l na osebo).

30 l mleka	19.800 kal.
------------	-------------

Dopolnilo A.

Surovo mleko še dop. B in D ter vitamin.

Ovseni kosmiči na mleku.

20 l mleka	13.200 kal.
10 l vode	— kal.
5 dkg soli	— kal.
25 dkg masla	2.032.50 kal.
4.5 kg ovsen. kosmičev	17.280 kal.
1.25 kg sladkorja	5.125 kal.
40 dkg kakaoa	1.672 kal.
1.75 kg sladkorne moke (Staubzucker)	7.175 kal.
	<hr/>
	46.484.50 kal.

Dopolnilo A.

Mleko, vodo, sol in maslo skuhaj, prideni ovsene kosmiče in kuhaj še pol ure. Potem prideni sladkor. Pripravljeno jed potresi s kakaom in sladkorno moko.

P r i p o m b a. Maslo lahko nadome-
stiš z margarino.

B. ZA MALICO.

10 kg črnega kruha. 22.752 kal.

Maslo ali margarina.

2 kg 16.260 kal.

Pri maslu še dop. A.

Maslo oz. margarino dobro zmešaj s
5 dkg soli in namaži na kruh.

Mast.

2 kg svinjske masti 18.440 kal.

5 dkg soli — kal.

15 dkg čebule 45 kal.

18.485 kal.

Zmešaj mast s soljo, nastrgano če-
bulo in zmletim poprom ter namaži na
kruh.

Mesni obložek.

1.50 kg govejega mesa 3.000 kal.

50 dkg svinjske masti 4.610 kal.

10 dkg čebule 30 kal.

30 dkg zelenjave (koreninico
peteršilja, 1 korenček, ko-
lerabe, zelene) 140 kal.

3 dkg soli — kal.

7.780 kal.

Polovico mesa skuhaj, drugo polo-
vico pa speci s korenjem in čebulo na
masti. Ohlajeno meso zmelji (faširaj)
dvakrat z zelenjavo vred in zmešaj s
preostalo mastjo, soljo in poprom.

Marmelada.

6 kg marmelade 15.000 kal.

P r i p o m b a. 9 dkg na osebo je pač
precejšnja količina. Iz svoje prakse pri-
pomnjam, da zadostuje za malico za-
gozda kruha in zvrhana žlica marme-
lade.

C. JUHE.

(0.3 l juhe na osebo = 21 l za 70 oseb.)

Goveja juha (na domači način).

5—5.50 kg mesa, 1 kg kosti in jeter
hitro operi v mrzli vodi in ga pristavi

k ognju z mrzlo vodo. Osoli (da se me-
so prej zmežča), čim hitreje zavri in za-
vrelju juhi prideni zelenjave (nekaj ko-
renin peteršilja, zelene, čebule, rumenega
korenja, pora, cvetače [karfiol], para-
dižnikov, česna, celega popra) in od-
stavi na rob ognjišča, kjer naj počasi
vre 2—3 ure. Juho zarumeni z oprazeno
čebulo, korenjem in kolerabo ali pa
pretlači skozi sito kuhane paradižnike,
kar je še boljše.

Goveja juha (na drug način).

15 dkg masti,

25 dkg čebule,

3 korenine peteršilja,

3 korenjčke,

3 rumeni kolerabi,

polovico zelene,

20 zrn popra,

2—3 kg kosti,

0.25 kg jeter,

8 kg govejega mesa,

18 dkg soli.

V mrzlo vodo deni oprazeno korenje
in oprazeno čebulo, kosti, jetra, poper,
čebulne olupke. Šele ko voda zavre,
prideni meso in osoli. Ko je meso meh-
ko, precedi juho in jo zakuhaj. Juha
ne sme premočno vreti.

Zakuha.

1 kg pšenič. zdroba 3.580 kal.

1 kg riža 3.580 kal.

1 kg ješprenčka 3.540 kal.

1 kg rezancev 3.370 kal.

Gulažova juha.

0.75 kg svinjske masti 6.915 kal.

1 kg čebule 300 kal.

1 kg moke (bele) 3.580 kal.

4 kg mesa 8.000 kal.

6 kg krompirja 4.800 kal.

20 dkg soli — kal.

23.595 kal.

Dopolnilo A, B, C, D in vitamin.

Zelenjadna juha I.

0.75 kg svinjske masti	6.915 kal.
30 dkg čebule	90 kal.
0.75 kg moke	2.685 kal.
1 kg riža	3.580 kal.
6—8 kg zelenjave	2.800 kal.
18 dkg soli	— kal.
	<hr/>
	16.070 kal.

Dopolnilo A in B.

V vroči masti svetlo zarumeni čebulo, prideni na rezance zrezane nadzemske kolerabe, korenja, peteršilčkove korenine in rumene kolerabe, prilij nekoliko vode in praži, dokler ni na pol mehko. Sedaj prideni narezanega zelja, zelenega fižola, nekaj paradižnikov in gob, potresi z moko, ko je tudi to že skoro mehko in zalij s potrebno količino vode. Stresi vanjo opran riž, nekaj zelenega graha in cvet ene cvetače. To kuhaj še pol ure. Šele nato osoli in če hočeš, prideni 5—10 dkg svežega masla.

Zelenjadna juha II.

Pripravi se prav tako kakor prva, le namesto riža deni 8 kg na kocke zrezanega krompirja.

18.890 kal. ter dopolnilo A, B, C, D in vitamin.

P r i p o m b a. Obe juhi opravita tudi kot samostojna jed.

Krompirjeva juha.

60 dkg svinjske masti	5.532 kal.
30 dkg čebule	90 kal.
60 dkg moke	2.148 kal.
8 kg krompirja	6.400 kal.
50 dkg svežih ali 15 dkg suhih gob	170 kal.
20 dkg soli	— kal.
	<hr/>
	14.340 kal.

Dopolnilo A, B, C, D in vitamin.

Na prvi način. Iz masti, drobno narezane čebule in moke napravi svetlo prežganje, zalij in kuhaj z narezanimi gobami. Preden razdeliš, prideni kuhan, na kocke zrezan krompir in osoli. Namesto gob daš lahko kuhati žlico majerona.

Na drug način. Iz masti, čebule in moke napravi temno prežganje, ki ga prav dobro kuhaj z majeronom, timijanom in dvema listoma lorberja. Pred razdelitvijo prideni kuhan, na koščke zrezan krompir, osoli in po okusu okisaj.

Paradižnikova juha I.

1 kg masti	9.220 kal.
30 dkg čebule	90 kal.
0.75 kg moke	2.685 kal.
1 kg paradižnikove mezge	1.940 kal.
1 kg riža	3.580 kal.
20 dkg soli	— kal.
35 dkg sladkorja	1.435 kal.
	<hr/>
	18.950 kal.

Dopolnilo A, B, C, D in vitamin.

S čebulo napravljeno prežganje kuhaj s paradižnikovo mezgo (konservo), rižem, soljo in sladkorjem toliko časa, da je riž kuhan. Potem okisaj po okusu.

Paradižnikova juha II.

Iste snovi razen riža, ki ga nadomesti z 8 kg krompirja. S čebulo napravljeno prežganje kuhaj s konservo, soljo in sladkorjem pol ure. Malo pred razdelitvijo primešaj kuhan, na koščke zrezan krompir in okisaj.

21.770 kal. — Dopolnilo A, B, C, D in vitamin.

(Se nadaljuje.)

»Ekonomska enota« je naša nabavljalna zadruga. Člani in članice, dopisujte deleže!

Fotografiranje

(Nadaljevanje.)

POZITIV.

Za izdelavo pozitivna je potrebno: fotografski papir, kemikalije (razvijalec, fiksir) in pomožna sredstva (posode in kopirni okvir).

Papir.

Fotografski papir je kakor fotografska plošča prevlečen na eni strani s svetločutno snovjo. Imamo pa dve veliki skupini papirja:

- a) papir za naravno, dnevno svetlobo (Tageslichtpapier),
- b) papir za umetno svetlobo (Gaslichtpapier).

Papir za dnevno svetlobo pa se deli v:

1. dnevni papir za uporabo zlate kopeli,
2. dnevni papir za uporabo navadnega fiksirja (Selbsttonendpapier).

Postopek pri kopiranju na papir za dnevno luč.

Negativ položiš v kopirni okvir tako, da je želatina obrnjena proti okvirnemu poklopcu. V senci vzemi list papirja in ga položi na negativ tako, da pride svetločutni sloj k želatini. Okvir zapri in izpostavi ploščo direktni solnčni svetlobi. Čez nekaj minut bo slika kopirana in bo nastal na papirju pozitiv. Moraš pa nekoliko bolj temno kopirati, nego želiš da bi bila slika, ker ta v kemikalijah nekoliko obledi in spremeni ton. — Kopije so lepše, ako kopiraš skozi motno steklo ali svileni papir ali če kopiraš v rahli senci. V tem slučaju pa traja kopiranje nekoliko več časa.

Pri obeh vrstah papirja za dnevno luč se do tule enako postopa. Zdaj pa pride razlika.

a) Papir za zlato kopelj: Kopija se vzame iz okvirja in se koplje v tako zvanem »tonfiksirju«. Slojna stran mora biti pri tem stalno obrnjena proti dnu posode. V tej kopeli ostane papir do deset minut, potem jo vzameš ven in jo izpiraš eno uro v čisti vodi. Nato jo daš sušiti in slika je gotova.

b) Papir za navadni fiksir: Ko vzameš kopijo iz okvirja, jo deneš v navadni fiksir. Tam jo pustiš deset minut, nakar jo eno uro izpiraš v tekoči vodi in potem jo daš sušiti.

Papir za umetno luč se deli v:

- a) bromosrebrni papir (bolj občutljiv, Bromsilberpapier);
- b) plinolučni papir (manj občutljiv, Gaslichtpapier).

Na bromosrebrni papir kopiraš takole:

Negativ vložiš v kopirni okvir, kakor smo opisali pri papirju za dnevno luč, le da ga vložiš v popolni temi ali pri rdeči luči v temnici. Potem ga izpostaviš dnevni ali umetni luči (ga ekspaniraš). Čas osvetljevanja je zapisan na ovitku, v katerem je zavit fotografski papir. Nadalje postopaš kakor s ploščo, toda vse pri rdeči luči, ker je papir prav tako občutljiv za svetlobo kot plošča. Osvetljeni papir pomoči v razvijalec z vso ploskvijo hkrati. V začetku se ne bo ničesar poznalo, kmalu pa se bo začela kazati pozitivna slika. Kadar je pozitiv dober, ga vzameš iz razvijalca, izplakneš ga v čisti vodi in nato za deset

minut položiš v fiksir. Fiksiranega izpiraš eno uro v tekoči vodi in nato posušiš.

S plinolučnim papirjem postopaš prav tako kakor z bromosrebrnim, samo več časa ga moraš osvetljevati, ker je manj občutljiv. Lahko ga razvijaš tudi pri rumeni luči.

Med papirji pa je še ena razlika, namreč z ozirom na njihovo površino. Imamo v glavnem papirje z lesketajočo (gladko) površino (glanz), polmotno (halbmatt), motno (matt), s hrapavo (rau) in različnimi specialnimi površinami.

Vsak fotoamater mora znati natančno določiti, katere vrste papir bo najbolj primeren za njegov negativ. Začetniku naj služi sledeči nasvet: Za ulične in sportne posnetke, za arhitekture (zgradbe), večje skupine, kjer je mnogo drobnih detajlov (malenkosti), odgovarjajo lesketajoči in polmotni papirji. Za prirodne posnetke večjega obsega in za studije raznih motivov pa so prikladnejši motni in hrapavi papirji.

S posebnimi kemikalijami damo lahko pozitivom različne barvne tone, kar da sliki večsi vprav umetniški izraz. Lahko pa sliko tudi koloriramo (barvamo) s posebnimi barvami. (Se nadaljuje.)

Kdo si zna pomagati?

(Nadaljevanje.)

Nekdo te vpraša:

7. Ali ste socialci ali socialisti in zakaj?
8. Imate uniforme, obrede in običaje. To je pa vzgoja k formalizmu (člaščenje zunanje oblike, zanemarjanje notranjosti)?

Kako poznaš svet?

9. Kakšno je razmerje med delavci in delodajalci v Italiji?
10. Kakšno je razmerje med delavci in delodajalci v Nemčiji?
11. Kakšno je razmerje med delavci in delodajalci v Rusiji?
12. Kje imajo najboljše socialno zavarovanje? (Naštej nekaj držav!)
13. Kje je največ mladinskih organizacij?

Izprašaj si vest!

14. Katere so najvažnejše dolžnosti vsakega našega mladinskega pripadnika? (Ali jih izpolnjuješ?)
15. Katere Krekove družine ne plačujejo članarine? Ali spada vaša med nje?

* Na zadnjič stavljeni vprašanja pod tem naslovom nismo prejeli nobene odgovora. Zastavljamo vam jih še nekaj, da bi na sestankih odgovarjali nanje in se tako vadili v debati in spoznavali pereča vprašanja. Dobre odgovore bomo priobčevali, ako nam jih pošljete. Za spretno reševalce, pa naj bodo to posamezniki ali krdele, imamo pripravljene lepe nagrade.

Uredništvo.

Praviš: »Ne bom delal borčevskih izpitov!« Vidiš, premalo si požrtvovalen za našo organizacijo. Ostani zunaj, kajti ti misliš le na svoje ugodje.

Beli kot

H. z. M.:

ZAKAJ?

Pravljica. — Prevel Franjo Krušič. Ilustriral Miloš Sušteršič.

(Nadaljevanje.)

- »Potem zasluži gotovo veliko denarja, ima krasne obleke, dobro hrano?«
- »Ah ne, uboga je kot berač; vedno znova krpa svojo obleko, jé, kar drugi pustijo!«
- »M—da! Zakaj torej tako težko dela, če nima prav nič od tega?«
- Pavelček je pomisljal in končno dejal: »Ne vem!«
- »Jaz pa vem: ker je nespametna! Tudi Marija vé, da so imenitne gospe, ki niti s prstom ne mignejo, nosijo pa krasne obleke, jedo slastne jedi in imenitno živijo. Ali se Marija nikdar ni vprašala: »kako je to, da jaz ves dan delam in ničesar nimam, oni pa, ki nič ne delajo, imajo vse?«
- »Ne verjamem.«
- »Potem je tvoja pametna Marija neumna, zelo neumna. Koga imaš še za pametnega, ti ovčica?«
- »Starega Jakoba!«
- »Kdo je stari Jakob?«
- »Stari težak je, star že celih osemdeset let. Delal je do svojega sedemdesetega leta. Sedaj ne more nič več delati, ima od protina ohromele roke in noge.«
- »Šestdeset let je delal za druge! Lepa doba! Tedaj gotovo ravnajo s starim Jakobom kot s knezom, vsi gotovo tekmujejo, da mu strežejo? Gotovo ima dostojno, mehko postelj, da lahko spočije svoje utrujeno telo; gotovo dobi vsak dan izbrana jedila, živi pa udobno v veselju?«
- »Oh, kaj še! Predstojnica ga vedno krega, če toži, da je kruh pretrd za njegove stare zobe. In če poprosi za čik tobaka, postane tudi besna in vpije, da ni skromen.«
- »Čemu je potem stari Jakob delal do svojega sedemdesetega leta, če nima niti na starost prijetnega življenja?«
- »Ne vem!«
- »Ker je nespameten. Tudi on vé pravtako kot Marija, da so na svetu lični, mladi gospodiči, ki vobče nič ne delajo, pa vendar živé kot kralji. Ali mar sedaj ne uvidiš, ti mlečnozobec, da so ljudje neumni?«
- »Da,« je odvrnil Pavel potrto. »Toda sedaj bi te, draga gospa sova, tudi jaz rad nekaj vprašal: zakaj so bogati ljudje na svetu?«
- »Na to vprašanje si moraš pravzaprav po najinem razgovoru sam odgovoriti, ti mala šema: ker so ubogi ljudje neumni!«
- »Toda, zakaj so neumni?«
- Sedaj se je tudi sova pravtako razjezila kot debela predstojnica in pisana kura. —
- »Ali ti mar nisem rekla, ti mlečnozobec, ti nespameten otrok, da že leta in leta razmišljam o tem vprašanju. Pridi zopet čez osemdeset let, morda ti bom znala tedaj odgovoriti.«
- »Toda zakaj...?«

»Molči!« je oblastno ukazala sova Pavelčku. »Vzel si mi že dosti dragocenega časa. Pojdi h kukavici!«

»Kje stanuje?« je vprašal prestrašen Pavelček.

Toda sova si je bila že znova nataknila naočnike, vnovič se vtopila v zeleni list in ni nič odgovorila.

»Ah, jaz siromaček,« si je mislil otožni Pavelček. »Ali naj zopet grem h kukavici, ko vendar ne vem, kje stanuje. Bo li kukavica več vedela nego sova? Zelo sem že utrujen in noge me boljijo.«

Usedel se je na mehke, zelene mah, k šibki, mladi brezi. Polagoma mu je postalo srce zelo žalostno. Mislil je na to, kako docela zapuščen in čisto sam je, da ni napram njemu nihče dober; hkrati je začel milo jokati. Tedaj je nenadoma zaslišal iz višine nežen glas; zvenelo je, kot sami srebrni zvončki.

»Zakaj jočeš, malček?« je vprašal srebrni glas.

Pavel je gledal kvišku in zagledal je najčudovitejšo stvarco, ki jo je kedaj v svojem življenju zagledal. Na brezovi veji je sedela drobna gospa. Imela je dolge, zlate lase, ki so ji segali do nožic. Njen obrazek je bil bled in svetel kot lunin sijaj, njene velike oči so se zeleno svetile kot listje na brezi. Splaval je lahko kakor puhasto perje doli k Pavletu in se usedla na njegova ramena; — bilo mu je, kot da bi se ga dotaknil lahek listič in bi gladil z drobnimi rokami njegov obraz. Pavletu je bilo prijetno pri srcu. Kako to dobro dé, če te pogladijo nežne roke! Njegove solze so usahnile, občudoval je stvarco in končno vprašal: »Kdo pa si ti?«

»Sem gorska vila, moje bivališče je breza,« spregovori stvarca. »Ves dan moram sedeti na svojem drevesu; ko pa pride noč, sem svobodna, stopim doli na zemljo in se igram tukaj s svojimi sestrami — drugimi gorskimi vilami. Sedaj mi pa povej, zakaj si tako žalosten?«

Pavel je potožil gorski vili svoje trpljenje in končno rekel: »Jaz moram vedno vpraševati: zakaj? Vprašanje me skeli v srcu, me boli; in jaz verujem, da bom dobil enkrat odgovor in tedaj bom lahko vesel. Sedaj pa je med menoj in vsemi ljudmi, ki nikdar ne vprašujejo, velik zid; to me dela osamljenega.«

Mala gorska vila se je smehljala in njen lep obraz je postal še ljubkejši in nežnejši ko prej.

»Motiš se, Pavelček,« je dejala rahlo. »Ti nisi osamljen. Na stotine in tisoče jih je, ki žalostno in obupno stavlajo enaka vprašanja. Prisluhni zemlji in mi povej, kaj slišiš?«

Pavel je ubogal. Najprej je slišal le nejasno šumljanje in šepetanje, nato pa se mu je zdelo, da sliši silen jok in vpitje; končno pa je razločil tudi besede:

»Mati, jaz sem lačen, zakaj ni nič jesti?« je stokal otročji glas.

»Jaz se zadušim v vročem mestu, zakaj ne morem med počitnicami na deželo kot moji bogati sošolci?« je mrmral deški glas.

»Delala sem ves dan; zakaj je plača tako nizka, da komaj živim?« je ihtel ženski glas.

»Zakaj imajo pijavke vse in delavci nič?« je grozil moški glas.

In sedaj so skupno zadoneli vsi glasovi, stokali so, mrmrali, tožili in grozili: »Zakaj? Zakaj?«

Pavel se je dvignil, ozrl se na gorsko vilo, ki je popolnoma tiho sedela poleg njega in jo vprašal: »Kdo so ti ljudje, ki sem jih slišal?«

»To so tvoji dragi,« je odvrnila mala gorska vila. »To je tvoja družina. Ti si slišal govoriti vse jezike sveta in si vendar razumel te besede. Ko boš večji in ko boš šel v svet, boš slišal izgovarjati svoja vprašanja iz vseh ust, jezno, potrto in obupno. Vsak dan se pridružijo zboru novi glasovi. Ko bodo iz tisočerih glasov nastali milijonski, tedaj bomo našli odgovor na to vprašanje in tedaj bo tudi konec bede in stiske zatiranih in oderuškega življenja zatiralcev.«

»Kedaj bo to?« je vprašal Pavel vneto.

»Tega ti ne morem točno povedati, vem samo eno: vsakokrat, ko pri sluhnem zemlji, slišim, da se pridružijo zopet novi glasovi. Zato vem, da ni več daleč veliki dan!«

»Ne moremo li ničesar ukreniti, da bi ta dan prišel hitreje?«

»Mnogo, mnogo ljudi je še namreč, ki še prav nič ne vedo, kako dobro žive drugi in kako slabo oni, ki delajo kakor živina in nikdar ne vprašajo, zakaj jim njihovo delo donaša le glad. Tem ubogim zaslepljencem moramo pokazati resnico in to ni tako lahko. Kajti ti siromaki so od dnevnega dela tako utrujeni, da komaj mislijo in bogataši store vse, samo da se v glavah delavcev ne vzbude vprašanja. Zato pobijejo vsakega, ki vprašuje: 'Zakaj?' To si ti, Pavelček, že občutil na lastni koži!«

»Ali naj jaz še naprej vprašujem?«

»Da, Pavelček! Toda ne bogatih! Oni ti ne bodo odgovorili, kajti reči bi morali: svet je zato tako krut za uboge, ker smo mi — bogatini lakomni, sebični, podli. Tega pa nihče rad ne pove o samem sebi. Toda pojdi k ubogim in jih vprašaj: zakaj jeste suh kruh, ko vendar pošteno delate, bogati lenuhi pa jedo pogače? — Zakaj so vaši otroci blede, suhi in bolni, otroci bogatašev so pa rdeči, debeli in zdravi? Zakaj je za vas konec dolgega, trudapolnega življenja ubožnica, dočim so stare pijavke v starosti dobro preskrbljene in sledi njihovemu življenjskemu brezdeltu — udoben počitek. To vprašuj uboge tolikokrat in tako dolgo vedno znova, dokler se končno tudi v njih mislih ne porodi vprašanje, ki bo kot kladivo padlo na stavbo krivice in jo zrušilo! Boš li to storil, Pavelček?«

»Seveda!« je odvrnil deček z žarečimi očmi. (Konec prihodnjic.)

*

PISMO S TABORENJA.

Mošnja, 22. Mes. solnca 1932.

Tov. urednik,

moram ti pisati nekoliko vrstic s taborenja, da boš vedel ti in bravci »Mladega plamena«, kako približno se tu imamo.

Naš tabor se nahaja na lepem travniku pri vasi Mošnja ob Savi, kakih dvajset minut od Radovljice. Imamo ves čas lepo vreme in Sava je imenitna za kopanje.

Opisal bi ti ves taborni red, kako zjutraj ob šestih vstajamo, kako imamo potem gimnastiko, dviganje taborne zastave v znak, da se pričinja življenje v taboru, kaj potem vse do večernega zbora počnemo itd., pa vem, da ti je to že vse znano in tudi predolgo bi bilo.

Najlepši čas vsega dne je pač večerni zbor. Vsi sedimo krog tabornega

ognja, Sava žumi pod nami in zvezde nas gledajo z neba, toda naše zabave nič ne moti. Pojemo v zboru in »solo«, pripovedujemo si smešnice in vse, kar nam pride na misel.

Napravili smo že nekaj izletov. Bili smo na Bledu in na Brezjah.

Včeraj pa je bil zame morda najpomembnejši dan. Položil sem namreč obljubo. Sedaj sem pravi član in lahko nosim znak. Besede, ki sta jih pri obredu obljube govorila tov. načelnik in taborni vodnik, si bom za vse življenje zapomnil.

Danes, v nedeljo, smo priredili malo taborno zabavo, nekaj cirkus. Gostje iz Ljubljane, Radovljice ter domačini so se zelo nasmejali in nam ploskali.

Zelo lepo je na našem taborenju, le žal, da gre že h koncu.

Karel Flebus iz Trbovelj.

Dragi Karel!

Veseli me, da si prišel na naše letošnje taborenje skupaj s tovarišem Prekom. Doslej še nismo imeli na naših taborenjih fantov iz Trbovelj.

Res, da bi opisal vse zanimivosti tabornega življenja, bi potreboval mnogo prostora. Ena cela številka »Mladega plamena« ne bi zadostovala. Treba se je radi tesnobe omejiti le na najvažnejše dogodke. In to, da si položil izpit in obljubo, je zadržno najvažnejši dogodek, ki si ga mogel sporočiti »Mlademu plamenu«. Ne vem, kaj bi dal, da bi videl, kako ti je bilo v tistem slovesnem trenutku obljube pri srcu. Jaz, kadarkoli sem priča ko kdo polaga obljubo, ali kadarkoli slišim o tem, se vselej spomnim, kako je bilo takrat, ko sem jo sam polagal. Čakaj, da ti povem.

Deževen jesenski dan je bil. Pred nekaj leti, menda prav v Mesecu obljube, če ne v Mesecu miru. Več nas je napravilo izlet na Ljubnik pri Skofji Loki. Trije smo bili kandidatje za člansko obljubo. Na vrh smo jo šli polagati, čeprav je bilo vreme vse prej ko lepo. Vihar je bil. Peganjal je težke črne oblake po nebu in sipal nam ostre deževne kaplje v obraz. Na vrh smo prišli mokri, premraženi in kakor izbičani po dežju. Potem je minil lep čas, preden smo mogli zanetiti ogenj. Ni bilo suhega drvca, ne listja, ne trave, poleg tega sta kakor nalašč narasla dež in burja. Kakor da so se peklenske sile združile, da bi preprečile našo obljubo. In ko se nam je vendarle posrečilo napraviti ogenj in smo v navalu viharja in dežja, tako da skoraj nismo slišali drug drugega, izgovarjali slovesne besede »Obljubljam na svojo čast in ponos...«, sem v tistem trenutku začutil vsó veličastno simboliko svoje obljube in okoliščin, v katerih sem jo polagal. Po končanem obredu se je po čudnem naključju dokaj pomirilo, veter je ponehal in megle so se potuhnjeno plazile po dolini...

Kdo pod solncem ne bi tu čutil nekega višjega pomena?

Ne bom trdil, da bi taka obljuba kaj bolj držala od katerekoli druge, dejstvo pa je, da smo vsi trije, ki smo jo tistega dne polagali, tri leta delovali skupaj v organizaciji. Le eden se je v zadnjem času hudo pregrešil zoper njo in je bil izključen. Po srcu, pravi, da je še vedno naš član. Morda je res imel poštene namene. Ne moremo vselej videti v srce človeku in ga nikdar ne popolnoma obsoditi, dasi ga je organizacija izključila, ker je bilo to zanj potrebno.

Pozdravlja te urednik.

Razgled

Hitlerjeva mladina.

Hitlerjeva mladina je narodno-socijalistična mladina Nemčije. Narodni socializem je istoveten s fašizmom. »Socialne reforme radi okrepite naroda«, to je osnovna ideja tako italijanskega fašizma kot narodnega socializma vseh dežel.

Hitlerjeva mladina je v območju Narodno-socialistične delavske stranke Nemčije (NSDAP) privesek napadalnih oddelkov (S. A. = Sturmabteilung). Hitlerjeva mladina datira iz leta 1923., ko so osnovali trgovski vajenci prvo grupo. Danes šteje Hitlerjeva mladina 30.000 članov. To je malo, ako vzamemo v obzir velikost Nemčije, oz. število prebivalstva. Ker pa stranka podpira bolj napadalne oddelke in gre vse delo za tem, da se mladina vzgaja v bojnem, surovem, narodnem duhu, je razumljivo, da se napadalni oddelki razvijajo. Hitlerjeva mladina pa se ne razvija tako. Hitler hoče bojevito, telesno krepko nemško raso. Hitler sam pravi, da je prvo, vzgojiti v jedru zdravo in krepko telo, drugo šele razviti duševne spretnosti(!).

Najbolj značilna so »sestrstva« (krožki) žena in deklet v Hitlerjevih mladini. Poglejmo njihov sestanek.

»Vsedamo se za mizo. — tako piše neka članica —, vzamemo ročna dela in pridno delamo, medtem ko nam ena od deklet čita lepo, zabavno knjigo. Treba je, da postanemo dobre gospodinje, da imamo z delom veselje in da svoj dom prijetno okrasimo. Kako smo ponosne, ko dokončamo kako blazino ali preprogo, da moremo na godovni dan presenetiti svojega fanta. Potem na vsakem sestanku igramo eno uro družabne igre vseh vrst in pojemo potencialne ali bojne pesmi.«

Kaj hočejo »sestrstva«?

Vzgojiti dobre žene, gospodinje in matere. Drugače pa odreka Hitler ženi vsako pravico sodelovanja v javnem življenju. Naloga žene je le, skrbeti za krepko nemško raso.

Socializem?

»Hitlerjeva mladina ima nalogo vzpobiti mladostno delavstvo in učence, oz. meščansko in proletarsko mladino za boj za novo mladost; napraviti iz meščanov nemške socialiste, iz proletarcev pa nemške nacionaliste.«

Kako znano zvene besede o kapitalizmu!

»Kapitalizem ni danes več zadeva kapitalistov, temveč je že po neljudskem zastrupljenju ustvarjeno duševno stanje, ki se javlja v enostranskem oboževanju Mamona in treznega razuma. Pobjamo kapitalizem v nas in izven nas in postavljamo splošno dobro in osebno dobro.«

»Socializem je ljudska zajednica; socializem pomeni: splošna raba je nad osebno rabo. Socialist je bil Friderik Veliki, socialist je bil Bismarck.«

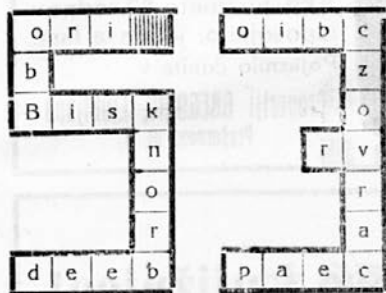
Hitler ima tudi nekatere zahteve za mladinsko varstvo, ki pa jih je prepisal od socialnih demokratov.

Narodni socialisti zahtevajo delovno dolžnost. Oberst Hirl (N. S. stranko vodijo v glavnem oficirji) zahteva, da naj vsak moški v starosti od 17—30 let dela dve leti v korist državi (seveda fašistični).

IX. vsesokolski zlet se je vršil v Pragi v juniju in juliju t. l. združen s slovan-skimi sokolskimi tekmami. Tekmovali so v telovadbi, lahki atletiki, v vodnem športu, sabljanju, petju, jahanju ter igratih z žogo. V najtežji tekmi posameznikov za prvenstvo je tekmovalo 15 članov, in sicer po dva Jugoslovana in Poljaka, en Američan in 10 Čehov. Število tekmovalcev in uspeh niso zadovoljili. (Pri VIII. vsesokolskem zletu jih je namreč tekmovalo 30.)

Za šalo in za res Za bistre glave.

1. (E. S.): »53«.

2. Misionarji in ljudožrci. (E. S.) Do široke reke pridejo trije ljudožrci in trije misionarji. Ob bregu najdejo čoln, s katerim se moreta peljati le 2 osebi. Kako bo vseh šest prišlo čez reko, da ne bo nikoli na eni ali drugi strani reke več ljudožrcev kot misionarjev, ker sicer bi ljudožrci misionarje pojedli? Seveda mora čoln vedno nekdo pripeljati nazaj.

Kdor bo prav rešil obe uganke in bo izžreban, bo dobil lepo knjigo za nagrado.

REŠITEV UGANKE V ZADNJI ŠTEVILKI.

Brzobjavka se tako-le glasi: »Borci na taborenju pozdravljajo vse brave «Mladega plamena».

Prav so rešili: Julij Savelli, dijak, Celje, ter Ivan in Jože Marn, Zalog. Zreb je nagradil Julija Savellija s knjigo Selma Lagerlöf: Zgodba o blaznem Gunnarju.

Z urednikove mize. (Nadaljevanje.)

da more biti umetnost tendenčna, in to celo s strani, ki se je vedno borila za njeno netendenčnost in odklanjala take umetnine. V.

Foto-revija. Mesečnik za vse vrste fotografije.

Izšli sta prvi številki (julij in avgust) tega mladega lista. Je strokovni list za vsakovrstno fotografijo in kinematografijo pa ima dvajset strani poučnih člankov in poleg tega lepo število krasnih slik kot vzor moderne fotografske umetnosti.

Naš članek »Fotografiranje« bo s prihodnjo številko končan. Naprednejši amaterji, ki se žele izpopolniti zlasti v umetniški fotografiji, bodo našli v »Foto-reviji« mnogo koristnih člankov. List prinaša članke tudi v slovenščini. Je edini list te vrste v državi. Za naslednjo številko obeta tudi razpis nagrad za amaterska dela. Uprava Foto-revije, Zagreb, Dalmatinska ul. 6, pošlje na zahtevo izište številke na ogled. Naročnina za pol leta znaša 30 Din.

Uprava poroča. Zadnje številko lista smo radi nesreče v upravi nekoliko kasno razposlali. Uredništvo je svoje delo izvršilo pravočasno, zato bi bile kakšne pritožbe na ta naslov krivične. Upamo, da bomo tudi upravo kmalu spravili v red.

Zanimivo pa je, da sta se le dve družini oglasili in povpraševali, kaj je z listom. To sta bili družini Zalog in Trbovlje. Vidi se, kje je zanimanje.

Proti tedenski odškodnini

Din 10.—

Vam posodimo

»VOIGTLÄNDERJEVO
JUBILARKO«

Ako jo imate 45 tednov
izposojeno, je Vaša last.
Pojasnilo dobite v

Drogeriji GREGORIČ, Ljubljana
Prešernova ul. 5.

Vpišite se v

Krekovo knjižnico!

Samo:

Din 4.— znaša mesečni prispevek za broširane
oz. Din 6.50 za vezane knjige.

Dopisna trgovska šola v Ljubljani.

Nekateri profesorji-strokovnjaki so ustanovili v Ljubljani »Dopisno trgovsko šolo«. V to šolo se vpiše lahko vsakdo, brez ozira na starost in spol, da si pridobi potrebno trgovsko in splošno izobrazbo. Ni mu treba hoditi v šolo, ni mu treba zapustiti svoje službe, ker dobiva ves pouk po pošti na dom. Ta šola je tudi zato dobra, ker je zelo poceni.

V tej šoli se je mogoče naučiti poleg trgovskih predmetov (knji-govodstva, korespondence, računstva itd.) tudi vse moderne jezike (srbohrvaščino, nemščino, francoščino, angleščino, italijanščino itd.)

Po dovrstitvi »Dopisne trgovske šole« je mogoče polagati ob izpolnjenih ostalih zakonskih pogojih izpit na državnih trgovskih šolah.

Podrobna pojasnila daje »Dopisna trgovska šola«, Ljubljana, Pražakova ul.

Postani član

»EKONOMSKE ENOTE«

registrirane z. z. omej. zav. v Ljubljani

Članski delež Din 50.—, ki se lahko vplača v petih obrokih
po Din 10.—.